

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 211. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360612624/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

ret, og ikke en af de omhyggeligt humanitært opdragede, reflekterede middelklassesønner, der optræder i andre af hans romaner, og som er tættere på den unge Knudsens selvbiografiske jeg, fjernere fra jorden og de elementære livsvilkår. For Anders som for dem er ét forhold afgørende: udviklingen i relationen til en faderskikkelse.

6. Fadervælde og sønneoprør

Fortællingen er omhyggeligt komponeret, med en nøjagtighed i tidsfølgen, der også bemærkes i udkastets præcise dateringer af begivenhederne umiddelbart forud for drabene. Handlingen strækker sig over 7-8 år, fra Anders' konfirmationsalder – han er i 1. kapitel nykonfirmeret, dvs. 14-15 år – og til han er 22 år. Ved slutningen af kapitel 3 er han 21 år gammel. Resten af bogens tolv kapitler fortæller om Anders' voksenliv som 21-22-årig. Med historisk holddepunkt i omtalen af politikeren C.C. Hall og af folketingsvalget 1872 må man antage, at handlingen strækker sig over årene 1872-1880 (se Noter I).

I 1872 var Jakob Knudsen selv 14 år, altså i puberteten, og gik måske med spirende, forskrækkede tanker om oprør mod faderen som dem, den 14-15-årige Anders er begyndt at nære – det hævdes af Begtrup (s. 68), at den gamle Knudsen på det tidspunkt følte, hvordan hans myndighed over for den halv voksne var ved at glippe. Barnealderen var også på anden måde slut for Jakob, eftersom 1872 var året, da familien forlod barndomsparadiset Aggersborg.

Den frigørelse fra faderskikkelsen, som Anders tidligt drømmer om, og som lykkes med større eller mindre held for andre af Knudsens romanpersoner, bringer siden Anders ud i voksenverdenen som en selvstændig viderefører af den halsstarrige, men handlekraftige retfærdighedssans, som Vendsyssel-traditionen har plantet i ham med faderen, den stridige Per Hjørnsted, som formidler.⁶

For den unge Jakob Knudsen selv spillede faderen en betydelig formynderrolle; det har han givet udtryk for både uden for og i forfatterkabet, hvor myndige faderskikkelser i adskillige tilfælde har en fremtrædende betydning. Det var faderen, der med sin